



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PIEKTĀ NODAĻA

LĒMUMS

Iesniegums Nr.57008/18
Jevgenijs TAUTERS
pret Latviju

Eiropas Cilvēktiesību tiesa (Piektā nodaļa), 2021.gada 24.jūnijā sanākusi kā Komiteja šādā sastāvā:

Jovan Ilievski, priekšsēdētājs,

Mārtiņš Mits,

Ivana Jelić, tiesneši,

un *Martina Keller*, nodaļas sekretāra vietniece

Ievērojot augšminēto 2018.gada 23.novembra iesniegumu,

Ievērojot lēmumu nosūtīt Latvijas valdībai (“Valdība”) sūdzību saistībā ar Konvencijas 6.pantu (saistībā ar tiesvedību lietā Nr.A420277914) un atzīt iesniegumu pārējā daļā par nepieņemamu izskatīšanai pēc būtības;

Ievērojot pušu iesniegtos apsvērumus;

Ievērojot lēmumu noraidīt Valdības iebildumu par lietas izskatīšanu Komitejas sastāvā,

Apspriedusies lemj šādi:

FAKTI

1. Iesniedzējs Jevgēnijs Tauters ir 1963.gadā dzimis Latvijas valstspiederīgais, kurš dzīvo Rīgā. Viņu Tiesā pārstāvēja V. Tanasi, Mārupē praktizējoša juriste.

2. Latvijas Valdību pārstāvēja tās pārstāve K. Līce.

A. Lietas faktiskie apstākļi

3. Lietas faktiskie apstākļi, kā tos prezentēja puses, var tikt apkopoti šādi.

1. Iepriekšējā tiesvedība

4. Iesniedzējs bija iesaistīts administratīvā strīdā ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības departamentu (“Departaments”) par būvatļaujas, ko iesniedzējam izsniedza viņa mājokļa atjaunošanai,



CONSEIL DE L'EUROPE

apturēšanu. Ar 2013.gada 3.oktobra galīgo lēmumu nacionālās tiesas pieņēma iesniedzēja pieteikumu un atcēla šo lēmumu (lieta Nr. A42728108).

2. Šai lietai būtiskā tiesvedība

5. 2013.gada 29.oktobrī, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 93.panta trešo daļu (skatīt 14.rindkopu zemāk), iesniedzējs vērsās Departamentā, pieprasot kompensāciju par mantisko un nemantisko kaitējumu, kas viņam radies būvatļaujas apturēšanas dēļ. 2014.gada 1.aprīlī Departaments šo pieteikumu noraidīja.

6. 2014.gada 30.aprīlī iesniedzējs vērsās administratīvajā tiesā.

7. 2014.gada 10.maijā Administratīvā rajona tiesa ierosināja administratīvo tiesvedību (lieta Nr.A420277914), un 2014.gada 2.oktobrī noraidīja iesniedzēja pieteikumu kā nepamatotu.

8. 2014.gada 22.oktobrī iesniedzējs pārsūdzēja šo spriedumu, taču tiesnesis apelācijas sūdzību atstāja bez izskatīšanas, jo iesniedzējs nebija samaksājis valsts nodevu.

9. 2014.gada 19.novembrī iesniedzējs nodevu samaksāja. 2014.gada 26.novembrī Administratīvā apgabaltiesa pieņēma apelācijas sūdzību izskatīšanai un nolēma lietu skatīt rakstveida procesā. Tā nozīmēja tiesas sēdi uz 2015.gada 3.decembri.

10. Tomēr 2015.gada 3.decembrī Administratīvā apgabaltiesa pēc iepazīšanās ar visiem lietas materiāliem, kas bija tās rīcībā, secināja, ka nepieciešami papildu pierādījumi, un tāpēc 2016.gada 15.februārī noturēja tiesas sēdi. 2016.gada 2.maijā Administratīvā apgabaltiesa daļēji apmierināja iesniedzēja pieteikumu un piešķīra viņam nemantiskā kaitējuma kompensāciju EUR 1 000 apmērā.

11. 2016.gada 30.maijā Departaments iesniedza kasācijas sūdzību.

12. 2016.gada 27.jūnijā Augstākā tiesa ierosināja kasācijas tiesvedību. Ar 2018.gada 10.jūlija galīgo spriedumu rakstveida procesā Augstākā tiesa noraidīja kasācijas sūdzību un atstāja spēkā Administratīvās apgabaltiesas spriedumu.

B. Piemērojamais nacionālais regulējums

13. Administratīvā procesa likuma 92.pants (spēkā kopš 2004.gada 1.februāra) noteic, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai nemantisko kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

14. Kompensācijas pieteikumu var iesniegt vai nu vienlaikus ar pieteikumu par administratīvā akta vai iestādes faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku (93.panta pirmā daļa) vai arī kompetentajai iestādei pēc sprieduma pieņemšanas šādā procesā (93.panta trešā daļa).

SŪDZĪBA

15. Atbilstoši Konvencijas 6.pantam iesniedzējs sūdzējās par administratīvā procesa par kompensācijas piešķiršanu ilgumu.

JURIDISKAIS ASPEKTS

16. Iesniedzējs sūdzējās, ka administratīvais process (lieta Nr.A420277914) ir bijis nesamērīgi ilgs. Viņš atsaucās uz Konvencijas 6.panta 1.punktu, kas, ciktāl attiecināms uz izskatāmo lietu, izteikts šādi:

"Ikvienam ir tiesības [...] lietas izskatīšanu saprātīgos termiņos [...] tiesā [...]."

17. Valdība apstrīdēja šo argumentu.

Pieņemamība

18. Valdība neapgalvoja, ka būtu pieejams efektīvs tiesību aizsardzības līdzeklis attiecībā uz administratīvā procesa ilgumu (salīdzināt un kontrastēt ar *Guravska pret Latviju* (lēmums), iesniegums Nr.41553/18, 2020.gada 7.jūlijs). Tomēr tā nepiekrīta, ka būtu konstatējams pārkāpums, norādot, ka izskatāmā lieta bija sarežģīta un iesniedzējs pats veicināja procesa ieilgšanu.

19. Iesniedzējs apgalvoja, ka procesa ilgums bija nesamērīgs un par to atbildīga bija valsts.

20. Tiesa atkārtoti uzsver, ka lietās, kas ietilpst Konvencijas 6.panta civiltiesiskajā atzarā (*civil limb*), saprātīga termiņa tecējums noteiktos gadījumos var sākties pat pirms tiesas, kurā prasītājs uzsāk strīdu, lēmuma par lietas ierosināšanu pieņemšanas. Tiesa uzskata, ka šajā lietā tiesvedības ilguma izvērtēšanai būtiskais laika rāmis būtu skaitāms no 2013.gada 29.oktobra. Pieteikums Departamentam bija obligāts priekšnoteikums, lai ierosinātu tiesvedību (skatīt *Golder pret Apvienoto Karalisti*, iesniegums Nr.4451/70, 32.rindkopa, 1975.gada 21.februāris, A. sērija Nr.18, un, *mutatis mutandis*, *König pret Vāciju*, 1978.gada 28.jūnijs, 98.rindkopa, A. sērija Nr.27, un *Vilho Eskelinen un citi pret Somiju* [Lielā palāta], iesniegums Nr.63235/00, 65.-66.rindkopa, ECHR 2007-II). Tas noslēdzās 2018.gada 10.jūlijā, kad Augstākā tiesa pieņēma galīgo spriedumu. Līdz ar to process iestādē un trīs jurisdikcijas līmeņos tiesās ilga četrus gadus un astoņus mēnešus.

21. Tiesa atkārtoti uzsver, ka procesa ilguma saprātīgums ir jāvērtē, ņemot vērā lietas apstākļus un ievērojot šādus kritērijus: lietas sarežģītība; iesniedzēja un kompetento valsts institūciju rīcība; un kādas iesniedzēja intereses bija skartas konkrētajā lietā (skatīt, citstarp, *Frydlender pret Franciju* [Lielā palāta], iesniegums Nr.30979/96, 43.rindkopa, ECHR 2000-VII).

22. Tiesa ņem vērā, ka administratīvais process skāra tikai kompensācijas jautājumus un tāpēc nebija sarežģīts. Iesniedzēja skartās intereses nepieprasīja īpaši ātru lēmumu pieņemšanu šajā lietā, ņemot vērā, ka iesniedzējam bija iespēja prasīt kompensāciju agrāk (lietas Nr.A42728108 ietvaros) un viņš šo iespēju neizmantoja, tā vietā ierosinot atsevišķu procesu Departamentā (skatīt 5.rindkopu augstāk).

23. Pievēršoties iesniedzēja rīcībai, nav konstatējami būtiski kavējumi, kas būtu attiecināmi uz viņu.

24. Pievēršoties nacionālo institūciju rīcībai, jāatzīmē divi kavēšanās periodi, kas attiecināmi uz nacionālajām tiesām.

25. Pirmais no šiem periodiem ilga pusotru gadu, no 2014.gada 26.novembra, kad Administratīvā apgabaltiesa ierosināja apelācijas tiesvedību, un 2016.gada 2.maiju, kad tā lietu izskatīja. Lai arī lielāko daļu no šī laika lieta bija sagatavošanas stadijā, gaidot tiesas sēdi 2015.gada 3.decembrī rakstveida procesā, kopumā šī pusotra gada laikā tika pieņemti vairāki procesuāli lēmumi, tika noturētas sēdes gan rakstveidā, gan mutvārdos un tika pieprasīti papildu pierādījumi. Līdz ar to šo periodu nevar uzskatīt par nesaprātīgu (salīdzināt ar *Satakunnan Markkinapörssi Oy un Satamedia Oy pret Somiju* [Lielā palāta], iesniegums Nr.931/13, 210.rindkopa, 2017.gada 27.jūnijs).

26. Otrais no šiem periodiem ilga divus gadus, no 2016.gada 27.jūnija, kad Augstākā tiesa ierosināja kasācijas tiesvedību, līdz 2018.gada 10.jūlijam, kad tika rakstveida procesā tika pieņemts galīgais spriedums. Valdība nesniedza iemeslus vai pierādījumus, ka šajā laikā tika veiktas jebkādas darbības.

27. Lai arī Tiesa atzīmē, ka ir bijis divu gadu bezdarbības periods Augstākajā tiesā, tā līdztekus ņem vērā, ka šajā lietā nacionālajām tiesām nebija iemesla iesniedzēja lietu izskatīt ar īpaši steidzami. Kopumā četros gados un astoņos mēnešos lietu izskatīja iestādē un trīs tiesu jurisdikcijas līmeņos. Turklāt citos līmeņos lietu izskatīja ātri bez kavēšanās. Tādēļ Tiesa uzskata, ka divu gadu bezdarbības periods nav pietiekami nopietns, lai pamatotu secinājumu, ka kopējais tiesvedības ilgums šīs lietas apstākļos bija nesaprātīgs (salīdzināt ar *Pretto un citi pret Itāliju*, 1983.gada 8.decembris, 37.rindkopa, A. sērija Nr.71, un kontrastēt ar *Schrade pret Gruziju* [Komiteja], iesniegums Nr.5016/07, 47.-54.rindkopa, 2021.gada 11.marts).

28. Līdz ar to secināms, ka šī sūdzība ir acīmredzami nepamatota un atbilstoši Konvencijas 35.panta 3. un 4.punktam ir jānoraida.

Šo iemeslu dēļ Tiesa vienbalsīgi

Atzīst iesniegumu par noraidāmu.

Sagatavots angļu valodā un rakstveidā paziņots 2021.gada 15.jūlijā.

{signature_p_2}

Martina Keller
nodaļas sekretāra vietiece

Jovan Ilievski
priekšsēdētājs